

IVO rycker inte ut för ensamkommande

SocialPolitik följer upp: Vad gör tillsynsmyndigheten IVO åt att asylsökande pojkar under 18 år förvaras på låsta ungdomshem. På vaga grunder.

[Läs Joanna Mellquist artikel ur SocialPolitik nr 4 2014](#)

Socialtjänsten uppger att barnen omhändertagits på grund av våld eller hot om våld, men vad det är pojkarna har gjort är otydligt. Vi lät Inspektionen för vård och omsorg läsa artikeln och frågade: Är detta ok, om inte, vems är ansvaret att agera?

Birgitta Hagström, avd. chef på IVO sydöst:

"Frågor om ensamkommande barn är, i likhet med övriga frågor inom migrationsområdet, baserade på beslut som fattats av regering och Riksdag. IVO:s ansvar är att granska att verksamheterna där barnen kan komma att vistas har god kvalitet och följer lagar och föreskrifter. Det pågår en dialog mellan Socialstyrelsen, Migrationsverket och IVO för att hitta de bästa lösningarna för barnen. I dagsläget löser många kommuner en akut boendesituation genom en placering på HVB.

Det är kommunernas ansvar att säkerställa barnens säkerhet och välbefinnande. Alla placeringar ska föregås av en utredning där det enskilda barnets individuella behov ska identifieras för att därefter lösas med den mest lämpliga placeringen.

Myndighetsbeslut om placering kan överklagas av enskilda i domstol. Om IVO får anmälningar och/eller vetskaper om att barn far illa, så blir det föremål för dels en utredning hos kommunerna själva och hos IVO.

Det krävs inte LVU-beslut för att placeras på SiS. Placeringar

på SiS kan göras även utifrån SoL. SiS är inte att likställa med HVB. SiS kan i vissa fall använda sig av begränsningsåtgärder vilket aldrig får förekomma på HVB.

Lex Sarah-anmälan ska göras om missförhållanden eller risk för missförhållanden har identifierats och rapporterats till nämnd/motsvarande av anställd/anställda. Det är ansvarig nämnd som avgör om inrapporterade missförhållanden eller risk för missförhållanden ska anmälas till Tillsynsmyndigheten som en lex Sarah-anmälan.

Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa görs till berörd socialnämnd, vilket i många fall kan vara den nämnd som gjort placeringen.

Ensamkommande barn saknar legal ställföreträdare i Sverige och får därför en god man förordnad om barnet inte istället fått en särskilt förordnad vårdnadshavare utsedd. Den gode mannen kan och ska företräda och stödja barnet i t.ex. överklaganden i domstol.

Inspektionen för vård och omsorg, IV0, granskar alla HVB (kommunala såväl som enskilt drivna) samt SiS-institutioner två gånger /år. Inspektionerna görs både anmält och oanmält. Om brister och missförhållanden uppdagas ställer IV0 krav på åtgärder för att rättelse ska komma till stånd.

Vad gäller beslut om individuella insatser för enskilda barn eller vuxna ankommer det inte på IV0 att ta ställning då dessa beslut är möjliga att överklaga i domstol."

Karolina Haeggström, inspektör på Inspektionen för vård och omsorg, IV0:

IV0 har tillsyn över kommunal socialtjänst, vilket även innefattar arbetet med ensamkommande barn och ungdomar. IV0 har även tillsyn över alla HVB (hem för vård eller boende) även de som tar emot ensamkommande barn och ungdomar. De HVB som tar emot barn och ungdomar omfattas av frekvenstillsynen

och ska inspekteras två gånger per år.

Hur ser ni i så fall på att tusentals barn kommer till Sverige – utan att det finns några samlade uppgifter över vart dom tar vägen? Hur kan man säkerställa att mottagandet blir bra?

Det är andra myndigheter som har ansvar för mottagandet av ensamkommande barn innan det blir aktuellt hos kommunernas socialtjänster. Länsstyrelserna har ett samordningsuppdrag och Migrationsverket har ett ansvar för mottagandet. När barnet blir anvisat en kommun har naturligtvis den kommunen ett ansvar för att mottagandet blir bra.

I Joanna Mellquists artikel från Bärby ungdomshem, berättar personalen om en glidning från vård till förvar?

Vilken är din kommentar till att socialtjänsten verkar ha /socialnämnderna verkar godta / "vagare" grunder för placeringar på låsta institutioner av just ensamkommande?

De allra flesta barn som är placerade inom SiS är placerade med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Det vill säga, med tvång. Det är förvaltningsdomstol på ansökan av nämnden som prövar frågan. Grunden för en ansökan om vård med stöd av LVU är att barnet har ett vårdbehov som inte kan tillgodoses på frivillig väg.

Läs vidare:

[Joanna Mellquist artikel ur SocialPolitik nr 4 2014](#)

Asylsökande barn placeras på låsta institutioner. På vaga grunder.

[SVT har också lyft problemet](#) med ensamkommande flyktingbarn som placeras på låsta behandlingshem.